

T.C.
YARGITAY

9. Hukuk Dairesi

Esas No: 2020/6483

Karar No: 2021/6676

Karar Tarihi: 23-03-2021

Ç L K ALACAKLARI DAVASI - DAVACININ ÇALI MA SÜRES VE
KULLANDI I YILLIK ÜCRETL Z NLER GÖZET LMEKS Z N YILLIK Z N
SÜRES N N NE EK LDE HESAPLANDI I BELL OLMAYAN B L RK
RAPORU ESAS ALINDI I - HÜKMÜN BOZULMASI

ÖZET: Mahkemece davacının davalı i yerinde 5 yıl 9 ay süre ile çalı tı ı 170 gün yıllık ücretli izne hak kazandı ı ve 150 gün yıllık ücretli izin kullandı ı, kalan 20 gün izninin kullandırıldı ı ya da fesihden sonra ücretinin ödendi i davalı tarafça ispat edilemedi i gerekçesi ile yıllık ücretli izin alaca ına hükmedilmi ise de davacının çalı ma süresi ve kullandı ı yıllık ücretli izinler gözetilmeksizin yıllık izin süresinin ne ekilde hesaplandı ı belli olmayan bilirki i raporu esas alınarak yanlışlı de erlendirme ile yazılı ekilde karar verilmesi de isabetli olmayıp bozmayı gerektirmi tir.

(657 S. K. m. 89, 176) (6100 S. K. m. 355)

Dava ve Karar: Taraflar arasında görülen dava sonucunda verilen kararın, süresi içinde taraf vekillerince temyiz edilmesi ve davacı vekilince duru ma talep edilmesi üzerine dosya incelenerek i in duru maya tabi oldu u anla ılımı ve duru ma için 23/03/2021 Salı günü tayin edilerek taraflara ça rı ka ıldı gönderilmi ti. Duru ma günü davacı adına vekili Avukat ... geldi. Kar ı taraf adına gelen olmadı. Duru maya ba lanarak hazır bulunan avukatın sözlü açıklamaları dinlendikten sonra duru maya son verilerek Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor sunuldu, dosya incelendi, gere i konu ulup dü ünüldü:

YARGITAY KARARI

Davacı isteminin özeti:

Davacı vekili, müvekkilinin 01.10.2009-10.07.2015 tarihleri arası ... Kültür ve Sosyal ller Dairesi Ba kanlı ı Kadın ve Aile ube Müdürlü ü bünyesinde Kültürel ve Sosyal faaliyetlere yönelik açılan kurslarda rehber ve usta ö retici olarak istihdam edilmek üzere her yılın 01 Kasım tarihinden, izleyen yılın Ekim ayının son gününde sona eren “taahhütname” ba lıklı evraklara imzası alınarak bir ders saatine ba lı olmadan ... Parkı içindeki Kent orkestrasında tam zamanlı ... Orkestrası bünyesinde Klarnet Sanatçısı olarak çalı tırıldı ını, çalı masının haftanın 6 günü 09.30-16.00 saatleri arasında oldu unu, i verenin e it de erdeki i lerde çalı anlar arasında yapılan i , uzmanlık, ö renim, kıdem gibi objektif nedenler ve çalı kanlık, yetenek, performans, tecrübe gibi farklı ko ular uygulanmasını gerektiren durumlar dı ında tamamen keyfi ya da kötü niyetli biçimde yönetim hakkının kullanılması suretiyle ayrımcılık yaptı ını beyanla kıdem tazminatı, ayrımcılık tazminatı, eksik ö denen ücret, ilave tediye ile yıllık izin ücreti alacaklarının hüküm altına alınmasını talep etmi tir.

Davalı Cevabının Özeti:

Davalı vekili, mahkemenin görevli olmadı ını ve zamana ımı def'inde bulduklarını, davacının Belediye bünyesinde usta ö retici olarak çalı tırıldı ını, usta ö reticilerin ücretlerin 657 sayılı Kanun'un 89'uncu maddesine göre hesaplanarak ödendi ini, usta ö retici olarak çalı anların sosyal haklarının 4857 sayılı Kanun'a göre ödenece i hususunda herhangi bir düzenleme yapılmadı ını, davacının i ten ayrılırken herhangi bir ihbarda bulunmadı ını, e it davranma yükümlülü üne aykırı bir

konusu olmadı nı savunarak davanın reddini istemi tir.

İk Derece Mahkemesi Kararının Özeti:

Mahkemece, toplanan delillere ve bilirki i raporuna göre, yazılı gerekçe ile davanın kısmen kabulüne karar verilmi tir.

stinaf Ba vurusu:

İk Derece Mahkemesinin kararına kar 1, davacı ve davalı vekillerince istinaf kanun yoluna ba vurulmu tur.

Bölge Adliye Mahkemesi Kararının Özeti:

Bölge Adliye Mahkemesi tarafından, tarafların kar ılıklı iddia ve savunmalarına, dayandıkları belgelere, hukuki ili kinin nitelendirilmesine, vakıa mahkemesi hakiminin objektif, mantıksal ve hayatın ola an akı na uygun, dosyadaki verilerle çeli meyen tespitlerine ve uyu mazlı a uygulanması gereken hukuk kurallarına göre, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 355'inci maddesi uyarınca istinaf sebepleriyle sınırlı olarak ve resen kamu düzeni yönünden yapılan inceleme sonucu, İk Derece Mahkemesinin vakıa ve hukuki de erlendirmesinde usul ve esas yönünden yasaya aykırılık bulunmadı 1 kanaatine varılarak, tarafların istinaf ba vurularının ayrı ayrı esas yönünden reddine karar verilmi tir

Temyiz:

Bölge Adliye Mahkemesinin kararına kar 1, taraf vekilleri temyiz ba vurusunda bulunmu tur.

Gerekçe:

1-Dosyadaki yazılara toplanan delillerle kararın dayandı 1 kanuni gerektirici sebeplere göre, davacının tüm, davalının a a ıdaki bentlerin kapsamı dı ndaki tüm temyiz itirazlarının reddine karar vermek gerekmi tir.

2-Ücret miktarı ve buna ba lı olarak yapılan hesaplamalar noktasında uyu mazlık bulunmaktadır.

Davacının aylık maktu ücretle de il, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 176'ncı maddesine göre, ders saati ücreti ile çalı tı 1 anla ılmaktadır.

Dairemizce, usta ö reticiler bakımından uygulanan kriterlere göre; öncelikle davacının bir ayda çalı tı 1 toplam ders saati süresi, o ayda fiilen çalı tı 1 toplam gün sayısına bölünerek, günlük ortalama çalı ma saat süresi bulunmalıdır. Bulunan günlük ortalama çalı ma saat süresinin, ders saati ücreti ile çarpılması neticesinde ula ılan miktar nazara alınarak, çalı ma kar ılı 1 olmayan hafta tatili ile ulusal bayram ve genel tatil günleri ücretleri hesaplanmalıdır. Bu hesaplama, her ay için ayrı ayrı yapılmalıdır. Örnek vererek açıklamak gerekirse; ilgili ayda, toplam yüzkırk ders saati fiilen çalı an bir usta ö reticinin, o ay için aylık fiilen çalı tı 1 gün sayısının yirmi gün oldu u ve ders saati ücretinin ise 10,00 TL oldu u kabul edilirse; bu ayda çalı ılan toplam ders saatinin (140 saat), fiilen çalı tı 1 toplam gün sayısına (20 gün) bölünmesi neticesinde, günlük ortalama çalı ma saat süresinin yedi saat oldu u sonucuna ula ılacaktır. Söz konusu günlük ortalama çalı ma saat süresinin (7 saat), ders saati ücreti (10,00 TL) ile çarpımı neticesinde ula ılan, 70,00 TL miktarı, çalı ma kar ılı 1 olmayan bir günlük hafta tatili veya ulusal bayram ve genel tatili ücretidir.

Taraflar arasında, akti tatile ili kin bir anla ma olmadı ndan, usta ö retici olan davacının, 4857 sayılı Kanun hükümlerine göre, çalı ma kar ılı 1 olmadan ücreti ödenmesi gerekli hafta tatili gününün, haftada sadece bir gün oldu u kabul edilmelidir.

Aylık ücret miktarının belirlenmesine gelince; usta öğreticiye ilgili ay için, o ayda fiilen çalıştığı ders saati ile ders saat ücretinin çarpımı neticesinde bulunacak tutara, o ayda çalışılmayan hafta tatili günleri için hesaplanan ücret tutarı eklenmeli ve ulaşılan sonuç aylık ücret miktarı olarak esas alınmalıdır. Örneğin, ilgili ayda, toplam yüz kırk ders saati fiilen çalışılan ve ders saati ücreti 10,00 TL olan bir usta öğreticinin, fiili çalışması karlılık hak kazandığı tutar, $140 \times 10,00 \text{ TL} = 1.400,00 \text{ TL}$ 'dir. Yukarıdaki paragraftaki hesaplama göre, çalışılmayan hafta tatili gününün ücretinin 70,00 TL olduğu ve ilgili ay için çalışılmadan toplam dört günlük hafta tatili ücretinin bulunduğu kabul edilirse, bu ay için ödenecek toplam çalışılmayan hafta tatili günü ücreti $70,00 \text{ TL} \times 4 = 280,00 \text{ TL}$ olacaktır. 1.400,00 TL ile 280,00 TL'nin toplamı neticesinde ulaşılan 1.680,00 TL miktarı, aylık ücret miktarı olarak tespit edilmelidir.

Diğer taraftan, kıdem tazminatı ve yıllık izin ücreti gibi feshe bağlı hakların son ücret üzerinden hesaplanması gerektiği kuraldır. Ancak, eldeki uyuşmazlıkta, davacının aylık maktu ücretle değil, ders saati ücreti ile çalıştığı kabul edilmiştir. Dolayısıyla, yukarıda açıklanan hesaplama yöntemine göre davacının aylık ücretinin aydan aya değişebilmesi durumu söz konusudur. Bu halde, kıdem tazminatı ve yıllık izin ücreti gibi feshe bağlı haklarda, son bir yıllık aylık ücret ortalamasının esas alınması gereklidir.

Ayrıca, ilave tediye alacığının hesaplanmasında, yukarıda açıklanan çalışılmayan hafta tatili ile ulusal bayram ve genel tatil günü için belirlenen günlük ücret hesap yöntemi esas alınarak, Bakanlar Kurulunca tespit edilen ilave tediye ödeme tarihindeki ücretin bir günlük ücreti dikkate alınmalıdır.

Somut uyuşmazlıkta, hükme esas alınan bilirkişi raporunda günlük ücret ile aylık ücrete dair kabuller ve dolayısıyla alacaklara yönelik hesaplamalar yukarıda açıklanan maddi ve hukuki olgulara uygun değildir. Anılan sebeple, yapılacak hesaplamalarda ilke kararında açıklanan esaslar doğrultusunda ücretin belirlenmesi ile dava konusu tüm alacakların yeniden değerlendirilmesi gereklidir.

3-Taraflar arasındaki çözümlenmesi gereken bir diğer uyuşmazlık davacının yıllık ücretli izin hakkının belirlenmesi noktasındadır.

Mahkemece davacının davalı iş yerinde 5 yıl 9 ay süre ile çalıştığı 170 gün yıllık ücretli izne hak kazandığı ve 150 gün yıllık ücretli izin kullandığı, kalan 20 gün izninin kullandırıldığı ya da fesihten sonra ücretinin ödendiği davalı tarafça ispat edilemediği gerekçesi ile yıllık ücretli izin alacağına hükmedilmi ise de davacının çalışması süresi ve kullandığı yıllık ücretli izinler gözetilmeksizin yıllık izin süresinin ne şekilde hesaplandığı belli olmayan bilirkişi raporu esas alınarak yanlışlığı değerlendirme ile yazılı şekilde karar verilmesi de isabetli olmayıp bozmayı gerektirmiştir.

Sonuç: Temyiz olunan İlk Derece Mahkemesi kararının ve bu karara karşı istinaf başvurusunu esastan reddeden Bölge Adliye Mahkemesi kararının, yukarıda yazılı sebeplerden dolayı **BOZULARAK ORTADAN KALDIRILMASINA**, dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin ise kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, peşin alınan temyiz karar harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 23.03.2021 tarihinde oybirliğiyle karar verildi. (33)